

[Guldberg.]

ligvis en fordel at have gæld. Parcelhuset giver i kraft af realkreditsystemet en mulighed for at stifte gæld, som de fleste almindelige mennesker ellers ikke har, og så længe man kan stole nogenlunde sikkert på, at priserne på fast ejendom ikke alene vil stige med samme takt som alt det andet, men endnu hurtigere, er der ikke nogen større risiko. Det kan godt være, at der er nogle, der synes, det er hårdt i starten, men det jævner sig jo ud efterhånden, det er der efterhånden nogle generationer der har oplevet — blot man kan stole på, at det bliver ved.

Dette er ikke et specielt boligproblem, men et generelt økonomisk-politisk problem. Det løses kun ved en forsvarlig økonomisk politik, og det kan ikke klares med nogle restriktioner eller nogle særlige aktioner mod egen bolig. Men der er en rent boligpolitisk opgave indbygget i det, og det er i det mindste at sørge for, at det ikke går værre til på boligområdet end på alle andre områder.

Det er i dag muligt og har længe været muligt at låne væsentligt flere penge i en bolig, end den er værd på det tidspunkt, da lånet optages. Også her kommer jeg til at pege på, at de sociale selskaber i særlig grad går i spidsen. Vi har i boligudvalget et eksempel på, at et boligselskab har lånt 260 mill. kr. i en ejendom, som det har kostet 146 mill. kr. at bygge. Det kalder man kurstab; det kan man godt kalde det, og det har selvfølgelig sin forklaring, men det er en foruddiskontering af fremtidige prisstigninger.

Tilsvarende belåning på parcelhuse foregår naturligvis i mindre omfang, men den foregår også på parcelhusområdet ved salg af nye parcelhuse. Anvendelsen begrænses imidlertid her noget af, at der trods alt er et risikomoment.

Der ligger ikke nogen løsning på disse spørgsmål i byggerestriktioner, i øgede stats-tilskud til forøgelse af efterspørgslen, i nye eller øgede særskatter eller afgifter, som vi har set, altså alt det, som boligministeren

har prøvet i det sidste år. Det er kun konkurrence i nybyggeriet og det prisfald, der kan komme i en liberal økonomi, hvis der er bygget flere lejligheder, end der kan lejes ud, og hvis der er bygget nogle huse, der ikke kan sælges, det er kun det, der kan hjælpe. Det er lykkedes boligministeren på et år at arbejde sig langt væk fra denne mulighed, og det er det, vi må beklage mest med henblik på de langsigtede muligheder.

Cirkulæret her er altså det sidste bidrag til at komme længere væk fra det købers marked, som vi skulle stræbe imod. Det virker i øvrigt også udpræget som en politisk klassifikation, et indgreb over for banker og sparekasser og forsikringsselskaber og tank-anlæg og garager og parcelhuse, altså alt det, der står fyldt i de socialistiske teoribøger. Så kan man ikke undre sig over, at folk får fornemmelsen af, at det er det syn, man har på egen bolig i den side af salen.

Vi er ikke i venstre i tvivl om, hvilken anden vej vi skal an vise, og vi har også stillet vores forslag. Lad forbrugerne — og det er jo lejerne eller dem, der skal anskaffe sig deres egen bolig — gennem deres efterspørgsel bestemme, hvad der kan bygges til udlejning eller til salg, og hvem der kan bygge, og så lad produktionen indrette sig derefter. Lad den, der ikke kan bygge uden tab, selv bære det, og lad den, der kan klare sig, få lov at tjene på det. Så længe staten støtter enkelte bygherrer og fritager dem fra ansvar og risiko, vil hverken lejere eller købere få fat i den lange ende. Jeg tror, det er på tide, at boligministeren finder ud af, at han har forkerte rådgivere. Målet her er at frigøre hele dette område fra alle de mange særregler, som har fordrejet og forvredet, og som forhindrer det prisfald, som skal slå igennem.

Vi har fra venstres side foreslået, at vi kunne begynde med at gå over til en kontantvurdering og få lagt loft over ejendoms-skatterne, så det da i det mindste ikke er sådan, at det er det offentlige selv, der driver priserne i vejret. Lad os derefter hurtigst muligt gå i gang med at få ordnet den